

WWF-NL BASKET

BLAUWDRIJK VOOR ACTIE

September 2024

BE ONE WITH NATURE

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	4
Klimaat	6
Ontbossing en conversie van ecosystemen	10
Landbouw	14
Mariene producten	18
Eetpatronen	24
Voedselverspilling	28
Verpakkingen	32
Rechtvaardige transitie, mensenrechten en dierenwelzijn	36
Retailer produkt scope / peiljaar voor monitoring	38
Dankbetuigingen	42

INLEIDING

Om het wereldwijde verlies aan natuur tegen te gaan moeten we ecosystemen op zowel land als in de zee herstellen en beschermen. Tegelijkertijd, als we de voetafdruk van de mensheid op aarde willen verkleinen dan moeten we overgaan op natuur-inclusieve aanpak. Dat geldt zowel in de landbouw en voedselsystemen, de bosbouw, de visserij, de energie en mijnbouw, de infrastructuur als in de bouw. Het is daarom WWF's ambitie om de voetafdruk van consumptie en productie te halveren.

Voedselproductie is een van de grootste bedreigingen voor ons milieu: het wereldwijde voedselsysteem is de belangrijkste aanjager van biodiversiteitsverlies¹ en naar schatting verantwoordelijk voor 21-37% van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen (IPCC, 2019²). Verandering is nodig, en om dat te bereiken moeten we samenwerken met de belangrijkste spelers. Daarom heeft de WWF-NL Basket de ambitie om de voetafdruk van consumptie en productie tegen 2030 te halveren.

De WWF-NL Basket die in deze paper wordt gepresenteerd is gebaseerd op de [WWF-UK Basket](#)³ en toegespitst op de Nederlandse detailhandel voor levensmiddelen. De WWF-NL Basket richt zich op zeven gebieden binnen het voedselsysteem met de grootste impact op het milieu. Voor elk van deze gebieden worden prioritaire interventie maatregelen beschreven die nodig zijn om voor verandering te zorgen, samen met maatstaven om de voortgang te bewaken. De zeven gebieden zijn Klimaat, Ontbossing en conversie van ecosystemen, Landbouw, Mariene producten, Eetpatronen, Voedselverspilling en Verpakkingen.

Het doel van deze paper is om aan detailhandelaars in levensmiddelen doelen, maatstaven en interventie maatregelen te suggereren waarmee zij kunnen zorgen dat de milieu-impact van Nederlandse winkelmandjes in 2030 is gehalveerd.

WWF-NL BASKET RESULTATEN

WWF-NL is van mening dat als we de Basket resultaten hebben bereikt, de ambitie is gerealiseerd om de milieu-impact van Nederlandse winkelmandjes te halveren. Daarmee zullen we het Nederlandse voedselsysteem op het pad hebben gezet naar 'Nature Positive' productie en consumptie in 2030. Om deze reden hebben alle resultaten betrekking op het jaar 2030, tenzij anders vermeld.

De resultaten zijn door WWF-NL gedefinieerd. Hoewel ze een kader bieden voor partijen die zich aanmelden voor het WWF-NL Basket-initiatief, is de bedoeling dat deze resultaten door de voltallige Nederlandse detailhandel voor levensmiddelen worden bereikt. Retailers die zich aanmelden voor deelname aan de WWF-NL Basket zeggen echter toe om maatregelen te treffen om bij te dragen aan de realisatie van de resultaten voor de zeven gebieden van de Basket.

WWF-NL BASKET VOORTGANGSMAATSTAVEN

De maatstaven die de WWF-NL Basket aanreikt dienen als instrument voor het meten van de collectieve vooruitgang van retailers ten opzichte van de benodigde resultaten. Retailers wordt gevraagd om informatie over hun prestaties te verstrekken, zodat WWF de voortgang kan bewaken ten opzichte van de ambitie om de milieu-impact van Nederlandse winkelmandjes te halveren. Deze voortgang ten opzichte van de benodigde resultaten zal worden gemeten en gepubliceerd. Daarbij wordt uitgegaan van de gemiddelde waarden van de data die de retailers hebben ingediend.

WWF-NL BLAUWDRIJK VOOR ACTIE

In de Blauwdruk voor Actie worden de maatregelen uiteengezet die Nederlandse detailhandelaars in levensmiddelen naar mening van WWF-NL met de hoogste prioriteit dienen te treffen om de klimaat- en natuurcrisis aan te pakken. Retailers kunnen ook andere maatregelen treffen om voor de benodigde resultaten te zorgen. Als zij zich achter de overkoepelende ambitie scharen, wordt er van hen verwacht dat zij daadwerkelijk actie ondernemen in lijn met de aanpak geschetst in de WWF-NL Basket. Elke retailer die zich heeft aangemeld wordt geacht te voldoen aan de minimale eisen die in het gedeelte 'Minimumvereisten' worden beschreven en de doelstellingen na te streven die in het gedeelte 'Doelstellingen' worden uiteengezet.

KLIMAAT

WWF-NL BASKET RESULTATEN

1. Een reductie van de uitstoot van broeikasgas-
sen voor alle scopes in lijn met de doelstel-
ling van het [Science Based Targets initiative](#)
(SBTi)⁴ om de opwarming van de aarde tot 1,5
°C te beperken.

VOORTGANGSMAATSTAVEN VOOR RETAILERS

1. % reductie van de uitstoot van broeikasgas-
sen voor alle scope 1- en scope 2-activiteiten.
2. % reductie van de uitstoot van broeikasgas-
sen voor alle scope 3-activiteiten.

BIJDRAGEN VAN ANDERE BASKET- GEBIEDEN AAN DE MAATSTAF VOOR DE REDUCTIE VAN SCOPE 3-EMISSIONS:

1. **Mariene producten:**
 - a. % reductie van de uitstoot van
broeikasgas-
sen die verband houdt
met producten afkomstig van de wilde
visvangst en aquacultuur.
2. **Eetpatronen:**
 - a. % reductie van de uitstoot van
broeikasgas-
sen die verband houdt met
geïmporteerde landbouwproducten die
in een bepaald seizoen ook in Nederland
kunnen worden geproduceerd.
 - b. % reductie van de uitstoot van
broeikasgas-
sen voor scope 3-activiteiten
door het bevorderen van duurzamere
eetpatronen en de verkoop van duurzame
producten and sustainable product sales.

BLAUWDRIJK VOOR ACTIE

1) MINIMUMVEREISTEN

- a. Definieer doelstellingen voor de korte termijn (5-10 jaar) en zorg ervoor dat die uiterlijk in 2025 door het SBTi zijn goedgekeurd.
- b. Definieer net zero'-nuldoelstellingen voor de lange termijn in overeenstemming met het SBTi en zorg ervoor dat die uiterlijk in 2050 door het SBTi zijn goedgekeurd.
- c. Verstrek informatie over de voortgang ten opzichte van deze doelstellingen in openbare jaarverslagen.
- d. Ontwikkel en publiceer actieplannen voor het realiseren van de doelstellingen voor de korte en lange termijn.

2) DOELSTELLINGEN

- a. Definieer absolute doelstellingen in overeenstemming met het SBTi. Relatieve doelstellingen en intensiteitsdoelstellingen worden niet geaccepteerd.

3) MAATSTAVEN EN RAPPORTAGE

- a. Bereken de emissies voor scope 1, 2 en 3 volgens het door het SBTi gespecificeerde [GHG Protocol](#)⁵.
- b. Verstrek waar van toepassing informatie over de emissies voor scope 1, 2 en 3 in jaarverslagen en/of in het kader van het Carbon Disclosure Project (zie 1c) en zorg voor overeenstemming met de [EU Corporate Sustainability Reporting Directive's \(CSRD\) European Sustainability Reporting Standards \(ESRS\) E1 Climate Change](#)⁶. Dit vraagt ook om het uitvoeren van materialiteitsbeoordelingen.
- c. Zorg voor externe goedkeuring (borging) door een externe partij van de emissies voor scope 1, 2 en 3 in overeenstemming met de eisen van [CSRD](#)⁷.
- d. Werk samen met de Nederlandse retailers aan de standaardisatie van de rapportage over de emissies van Nederlandse retailers om te zorgen voor harmonisatie van de rapportage en daarmee een reductie van de rapportagelast en -kosten.

BIJDRAGEN VAN ANDERE BASKET-GEBIEDEN AAN DE RAPPORTAGE OVER DE SCOPE 3-EMISSIES VOOR HET GEBIED KLIMAAT:

1. Maritiem

- a. Neem de CO₂-voetafdruk op basis van visserij en aquacultuur van het bedrijf/de leverancier op in de rapportage over de scope 3-emissies en meet de relatieve prestaties van leveranciers om de voortgang ten aanzien van de maritieme doelstellingen te tonen.

4) MAATREGELEN BINNEN JE TOELEVERINGSKETENS

- a. Werk samen met leveranciers aan de reductie van emissies, onder meer door het treffen van de maatregelen die aan bod komen voor de andere gebieden van de WWF-NL Basket (zoals Mariene producten, Ontbossing en conversie van ecosystemen, Landbouw, etc.)
- b. Stimuleer leveranciers om klimaatmaatregelen te treffen door:
 - i) te zorgen voor bewustwording ten aanzien van de gevolgen van klimaatverandering.
 - ii) het opbouwen van capaciteit.
 - iii) het ontwikkelen van beloningstructuren.
- c. Verzoek leveranciers die goed zijn voor minimaal 70% van alle inkopen/bestedingen om publicatie van hun jaarlijkse emissies. Moedig leveranciers aan om hun eigen klimaatdoelstellingen te definiëren.
 - i) Met leveranciers worden zowel leveranciers voor huismerken als leveranciers voor nationale merken bedoeld.
 - ii) De gekozen tijdslijnen en voor rapportage aange-merkte leveranciers moeten in overeenstemming zijn met de CSRD.
 - iii) Alle leveranciers die onder de CSRD-wetgeving vallen moeten vanaf 2025 rapporteren (over het jaar 2024). De overige leveranciers volgen later (volgens de tijdslijn van de CSRD).

BIJDRAGEN VAN ANDER BASKET'GEBIEDEN AAN KLIMAAT:

1. Landbouw

- a. Bouw de import van landbouwproducten (onbewerkte groenten en fruit) via luchttransport geleidelijk af. Het is mogelijk om uitzonderingen te maken op basis van impactanalyses met betrekking tot het milieu, sociale rechtvaardigheid en de preventie van voedselverspilling.

2. Maritiem

- a. Ken prioriteit toe aan inkoop bij visserijen en toeleveringsketens die innoveren op het gebied van CO₂-efficiënte visvangst (uitrusting met minder impact, verbeterde brandstofefficiëntie, motoren die geen gebruikmaken van fossiele brandstoffen) en/of in staat zijn om aan te tonen dat zij significante impact op blauwe koolstofvoorraden en daaraan gerelateerde leefgebieden vermijden.
- b. Reduceer geleidelijk de totale CO₂-uitstoot voor in het wild gevangen mariene producten en realiseer Net Zero zonder nadelige netto impact op de blauwe koolstofvoorraden als gevolg van de inkoop van vis en zeevruchten.

5) INNOVEREN EN INVESTEREN

- a. Investeer in de kwaliteit van data over de uitstoot van broeikasgassen binnen de toeleveringsketens.
 - i) Boeren: hulpmiddelen voor het verzamelen van data en het maken van berekeningen.
 - ii) Leveranciers: processen voor datavalidatie en borging.
 - iii) Retail: monitoring en openbaarmaking van de uitstoot van broeikasgassen op productniveau.

b. Uitstootreductie buiten de waardeketen

Verken de mogelijkheid van investeringen in Nature-based Solutions (NbS) die bijdragen aan klimaataanpassing en het terugdringen van de klimaatimpact in samenwerking met WWF en, waar nodig, met andere geloofwaardige externe partijen, uitgaande van de richtlijnen van WWF die zijn uiteengezet in [Beyond Science-Based Targets: A Blueprint for Corporate Action on Climate and Nature](#)⁸, de Contribution Approach (Aanpak inzake bijdragen) van WWF en de [Beyond Value Chain Mitigation](#)-richtlijnen van het SBTi⁹.

- c. Verken mogelijkheden voor het bieden van incentives en/of ondersteuning voor programma's voor koolstofvastlegging op boerderijniveau (CO₂-vastlegging in de bodem, voedselbossen).

6) LOBBY EN BELEIDSBEÏNVLOEDING

- a. Bepleit bij de Nederlandse overheid om de voedingsmiddelenindustrie te helpen met de transitie naar Net Zero-uitstoot in 2050 door het volgen van een 1,5 °C-traject.
- b. Maak gebruik van samenwerkingsfora van Nederlandse retailers om pre-concurrentiële actie te ondernemen en een gelijk speelveld te creëren (bijv. om het probleem van de overbelasting van het stroomnet aan te pakken).

7) MARKETING EN COMMUNICATIE

- a. Zorg voor bewustwording en reduceer de impact van de productie en consumptie van levensmiddelen op de klimaatverandering door informatie te verstrekken over het belang van een transformatie van de voedselketen (bijvoorbeeld met consumentencampagnes over de klimaatimpact van consumptiekeuzes).
- b. Zorg voor bewustwording rond de bijdrage van producten aan de halvering van de milieu-impact van Nederlandse winkelmandjes in 2030 door toevoegen van milieulabels aan alle huismerkproducten.
- c. Communiceer over maatregelen voor klimaataanpassing binnen andere gebieden door het opstellen van een samenhangende verhaallijn (integratie van onderwerpen/systeemdenken).

ONTBOSSING EN CONVERSIE

VAN ECOSYSTEMEN

RESULTATEN VOOR DE NL BASKET

1. 100% ontbossingsvrije en conversievrije toeleveringsketens¹⁰ voor agrarische grondstoffen in 2025, met een peiljaar niet later dan 2020 (bestaande eerdere peiljaren dienen in stand te worden gehouden).¹¹
2. 100% ontbossingsvrije en conversievrije toeleveringsketens van leveranciers en oorspronkelijke importeurs in 2025, met een peiljaar niet later dan 2020 (bestaande eerdere peiljaren dienen in stand te worden gehouden).

VOORTGANGSMAATSTAVEN VOOR RETAILERS

1. % grondstoffen met conversierisico in de eigen toeleveringsketens dat als ontbossingsvrij en conversievrij is geïdentificeerd.
2. % grondstoffen met conversierisico die zijn betrokken van:
 - a. leveranciers die krachtige toezeggingen hebben gedaan en gedegen actieplannen hanteren om ervoor te zorgen dat er voor al hun activiteiten alleen ontbossingsvrije en conversievrije materialen worden verwerkt, met een peiljaar niet later dan 2020.
 - b. oorspronkelijke importeurs die krachtige toezeggingen hebben gedaan en gedegen actieplannen hanteren om ervoor te zorgen dat er voor al hun activiteiten alleen ontbossingsvrije en conversievrije materialen worden verwerkt, met een peiljaar niet later dan 2020.

BLAUWDruk VOOR ACTIE

De onderstaande informatie heeft speciaal betrekking op alle 'relevante grondstoffen' die binnen het toepassingsgebied van de [EU-verordening inzake ontbossingsvrije producten \(EUDR\)](#) vallen (rundvee, cacao, koffie, palmolie, rubber, soja en hout)¹².

1) MINIMALE VERWACHTINGEN

- a. Eigen toeleveringsketens:
 - i) Ontbossingsvrij en conversievrij materiaal¹³ met bronverificatie, bijvoorbeeld op basis van fysieke certificering (gesegregereerd of 'Identity Preserved' oftewel identiteit behouden) op basis van robuuste standaarden¹⁴ die voorzien in een peiljaar voor ontbossing en conversie van 2020 of eerder, of door de inkoop van grondstoffen die afkomstig zijn van landschappen en rechtsgebieden die als ontbossingsvrij en conversievrij zijn geverifieerd¹⁵.
- b. Leveranciers:
 - i) Communiceer aan je directe leveranciers dat je verwacht dat hun leveranciers ook beleidsregels en praktijken hanteren die nul ontbossing en conversie beogen. Deze beleidsregels en praktijken gelden voor al hun activiteiten en alle verwerkte en verkochte volumes en van door derden geleverd of indirect geleverd materiaal.

2) DOELSTELLINGEN

- a. Eigen toeleveringsketens:
 - i) Bevestig en publiceer de toezegging om uiterlijk in 2025 over ontbossingsvrije en conversievrije toeleveringsketens te beschikken. Deze toezegging zou gepaard moeten gaan met een peiljaar van uiterlijk 2020 en in overeenstemming zijn met het Accountability Framework Initiative.
- b. Leveranciers:
 - i) Introduceer een gedragscode voor leveranciers die onder meer de eis stelt dat alle leveranciers een ontbossingsvrij en conversievrij beleid moeten hanteren met een streefjaar niet later dan 2025. Het beleid dient van toepassing

op al hun activiteiten en op alle verwerkte en verkochte volumes, met inbegrip van door derden geleverd of indirect geleverd materiaal..

- ii) Betrek leveranciers voor het huiskmerk bij de realisatie van ontbossingsvrije en conversievrije toeleveringsketens in 2025.

3) MAATSTAVEN EN RAPPORTAGE

- a. Evalueer jaarlijks de inkoop van grondstoffen die gepaard gaat met het risico van ontbossing en conversie binnen je toeleveringsketens en maak deze gegevens openbaar, met vermelding van:
 - i) alle belangrijke toepassingen van de grondstoffen, inclusief in diervoeder.
 - ii) de hoeveelheden die wel en niet als ontbossingsvrij en conversievrij zijn geverifieerd.
 - iii) identificatie van handelaars/oorspronkelijke importeurs en de bron van herkomst op minimaal subnationaal niveau, bij voorkeur met een hogere mate van detail.
- b. Richt processen in voor de monitoring en verificatie van compliance binnen de toeleveringsketens en volg daarbij de definities en aanbevelingen van het Accountability Framework Initiative.

4) MAATREGELEN BINNEN JE TOELEVERINGSKETENS

- a. Ontwikkel en implementeer een leveranciersbeleid dat waarborgt dat alle directe leveranciers aanzienlijke vooruitgang boeken en aangeeft wat de gevolgen zijn als leveranciers in strijd met dit beleid handelen.
 - i) Dit beleid zou contractuele bepalingen moeten omvatten die de eis van ontbossingsvrije en conversievrije grondstoffen stellen, met een peiljaar niet later dan 2020. Het beleid moet voorzien in criteria en drempelwaarden voor het bepalen van de ernst van niet-naleving en de bijbehorende vervolgstappen aangeven (bijvoorbeeld interactie met de leverancier, opschorting, beëindiging, het niet verlengen van overeenkomsten).

- ii) Niet-naleving van dit beleid na het peiljaar kan op corrigerende maatregelen komen te staan. Het uitblijven van actie of verbetering of verslechterde prestaties in weerwil van de ontvangen steun zouden moeten resulteren in sancties en waar nodig zakelijke maatregelen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen gaan om het opzeggen van overeenkomsten met leveranciers in extreme gevallen waarin sprake is van herhaaldelijke niet-naleving van het beleid en het uitblijven van actie. Moedig je directe leveranciers aan en bied hen de ondersteuning die zij nodig hebben om hun eigen leveranciers op vergelijkbare wijze bij het proces te betrekken.

5) INNOVEREN EN INVESTEREN

- a. Werk actief samen met collega's in de toeleveringsketens, leveranciers en inkopers om snel en op grote schaal voor positieve maatschappelijke en milieu-impact te zorgen binnen bossen en andere natuurlijke ecosystemen.
- b. Werk samen met leveranciers en voederproducenten om de verhouding van geïmporteerde grondstoffen zoals soja en maïs die in veevoeder worden gebruikt te verlagen en soja te vervangen door (lokaal betrokken) natuurvriendelijke alternatieven (zoals grondstoffen met lage opportuniteitskosten).
- c. Investeer in lokale initiatieven om bij te dragen aan verbeterde milieu- en maatschappelijke resultaten binnen landschappen waarin grondstoffen worden geproduceerd en sprake is van ontbossings- en conversierisico en maak deze investeringen openbaar.

6) LOBBY EN BELEIDSBEÏNVLOEDING

- a. Bepleit de opname van bepalingen ten aanzien van de conversie van alle ecosystemen in de ontbossingsverordening van de EU.
- b. Bepleit investeringen en beleidsregels die ontbossing en conversie loskoppelen van de productie van grondstoffen en bijdragen aan een sneller herstel van bossen, graslanden en natuurlijke ecosystemen. Bepleit dit bij producenten, consumenten en nationale en regionale overheidsinstellingen en autoriteiten.

7) MARKETING EN COMMUNICATIE

- a. Informeer consumenten over de herkomst van soja die in plantaardige producten/vleesvervangers wordt gebruikt om aan te tonen dat deze soja vaak afkomstig is van natuurvriendelijkere bronnen en niet is gekoppeld aan ontbossing en conversie (bijv. door deze informatie op te nemen in campagnes en andere marketingboodschappen).
- b. Informeer consumenten en stakeholders over het probleem van ontbossing en de inspanningen en maatregelen die retailers treffen om ontbossing en conversie die aan producten in de supermarkt zijn verbonden een halt toe te roepen.

RESULTATEN VOOR DE NL BASKET

1. 100% van alle verse vleeswaren, zuivel en eieren is geproduceerd op basis van 'robuuste'¹⁶ milieunormen en -certificeringen.
2. Minimaal 50% van alle onbewerkte verse groenten en fruit is gecertificeerd of wordt gedekt door 'robuuste' milieunormen en -certificeringen.
3. 50% van alle grondstoffen met een substantiële impact¹⁷ is gecertificeerd op basis van 'robuuste' milieunormen en -certificeringen.¹⁸
4. 70% van alle onbewerkte verse groenten en fruit die betrokken worden uit gebieden met een hoger waterrisico is afkomstig van boerderijen/gebieden waar sprake is van duurzaam waterbeheer.¹⁹

VOORTGANGSMAATSTAVEN VOOR RETAILERS

1. % van alle verse vleeswaren, zuivel, eieren en onbewerkte groenten en fruit dat is gecertificeerd op basis van 'robuuste' milieunormen en -certificeringen.
2. % van alle verse vleeswaren, zuivel, eieren en onbewerkte groenten en fruit dat biologisch is gecertificeerd.
3. % van alle verse vleeswaren, zuivel, eieren en onbewerkte groenten en fruit dat is gecertificeerd op basis van 'robuuste' milieuprogramma's, -normen en -certificeringen.
4. % van alle relevante grondstoffen met een substantiële impact dat is gecertificeerd op basis van 'robuuste' milieuprogramma's, -normen en -certificeringen.
5. % van alle onbewerkte groenten en fruit dat is betrokken van boerderijen in gebieden met een hoger waterrisico die maatregelen voor duurzaam waterbeheer hanteren.

BLAUWDruk VOOR ACTIE

1) MINIMALE VERWACHTINGEN

- a. Werk samen met normerings- en certificeringsinstanties om te benadrukken hoe belangrijk het is om te voldoen aan de geïdentificeerde indicatoren en ambitieniveaus in overeenstemming met 'robuuste' milieunormen en -certificeringen voor het realiseren van de halvering van de voetafdruk zoals eerder gedefinieerd.
- b. Voorzie boeren van ondersteuning om bij te dragen aan voortdurende verbetering met betrekking tot belangrijke landbouwonderwerpen.
- c. Zorg voor interne bewustwording van de manier waarop regeneratieve landbouw en verbeterde bodemgezondheid binnen je toeleveringsketens kunnen bijdragen aan de realisatie van duurzaamheidsdoelstellingen.
- d. Zorg voor overeenstemming van enig intern beleid voor regeneratieve landbouw met de 10 principes voor agro-ecologie van de [Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties](#)²⁰ om rekening te houden met de biodiversiteit, maatschappelijke aspecten, de bodem en het water.
- e. Zorg ervoor dat de natuur en biodiversiteit integraal zijn vertegenwoordigd binnen incentives voor het reduceren van de CO2-voetafdruk.

2) DOELSTELLINGEN

- a. Definieer tussentijdse doelstellingen (mijlpalen) en ontwikkel actieplannen voor het opvoeren van het % onbewerkte verse groenten en fruit en verse vleeswaren, zuivel en eieren dat op basis van 'robuuste' milieunormen is gecertificeerd.
- b. Identificeer grondstoffen die volgens de High Impact Commodity List van het Science Based Targets Network (SBTN) een substantiële impact hebben en definieer daar doelstellingen voor.

3) MAATSTAVEN EN RAPPORTAGE

- a. Voor retailers is er voor de categorie Landbouw geen aanvullende openbare rapportage vereist in aanvulling op de generieke rapportage-activiteiten voor de WWF-NL Basket zoals beschreven onder het kopje 'Maatstaven van WWF-NL Basket' in de algemene hoofdstukken van deze paper.

4) MAATREGELEN BINNEN JE TOELEVERINGSKETENS

- a. Ontwikkel in samenwerking met partners een vaste aanpak voor het verbeteren van praktijken ten aanzien van mensen en de aarde (CO2-uitstoot, biodiversiteit, water, plastic, enzovoort) binnen de toeleveringsketens. Werk samen met boeren aan het toepassen van deze verbeterde praktijken.
- b. Maak gebruik van hulpmiddelen zoals het WWF Water Risk Filter²¹ en het WWF Biodiversity Risk Filter²² en handel daarnaar.
- c. Word lid van het [Sustainability Initiative Fruit and Vegetables](#) (SIFAV)²³ of zorg voor afstemming met haar ambities ten aanzien van verse onbewerkte groenten en fruit.
- d. Bied ondersteuning voor de inkoop van (lokale) generatieve boerderijen om de ontwikkeling van natuurpositieve landbouwpraktijken te bevorderen.
- e. Bied ondersteuning aan toonaangevende samenwerkingsverbanden tussen de publieke en private sector voor het verenigen van prestatie- en resultaatgerichte maatregelen op het niveau van boerderijen die rekening houden met ecologische en maatschappelijke uitdagingen.
- f. Moedig andere stakeholders binnen de voedselketen aan om een bijdrage te leveren aan (nationale) biodiversiteitsstrategieën en -actieplannen.
- g. Bied samen met kennisinstellingen en adviesdiensten voor boeren ondersteuning voor kennisoverdracht, kennisuitwisseling tussen collega's en advies aan boeren, consultants en landeigenaren ten aanzien van regeneratieve/agro-ecologische landbouw.

- h. Ontwikkel in samenwerking met leveranciers van vleeswaren en zuivel een routekaart voor veevoeder die de concurrentie tussen veevoeder en voedsel vermindert en bijdraagt aan een reductie van de uitstoot van broeikasgassen, het sluiten van nutriëntencycli op lokaal of boerderijniveau, het gebruik van restproducten (grondstoffen met lage opportuniteitskosten), een reductie van het landgebruik en een reductie van de impact op natuurbronnen.

5) INNOVEREN EN INVESTEREN

- a. SBied ondersteuning voor nieuwe en alternatieve grondstofoplossingen (grondstoffen met lage opportuniteitskosten), en in het bijzonder oplossingen op basis van een circulaire landbouwbenadering.
- b. Bied ondersteuning voor innovaties die bijdragen aan de implementatie van regeneratieve en agro-ecologische landbouwpraktijken en -technieken.

6) LOBBY EN BELEIDSBEÏNVLOEDING

- a. Bepleit landbouw- en milieubeleid met ambitieuze milieudoelstellingen.
- b. Bepleit de harmonisatie van maatstaven en maatregelen op boerderijniveau voor duurzame, natuurpositieve en regeneratieve landbouwpraktijken.

7) MARKETING EN COMMUNICATIE

- a. Vergroot het bewustzijn van natuurpositieve landbouw en ondersteun daarmee de verschuiving naar het consumeren van landbouwproducten met robuuste milieuprogramma's, -normen en -certificeringen.
- b. Moedig aan om over te stappen op natuurvriendelijke landbouw en plantaardige alternatieven.

MARIENE

PRODUCTEN

RESULTATEN VOOR DE NL BASKET

1. 100% in het wild gevangen en gekweekte vis en zeevruchten uit duurzame bronnen.
2. 100% voeder uit duurzame bronnen voor gekweekte vis en zeevruchten.

VOORTGANGSMAATSTAVEN VOOR RETAILERS

1. % van gecertificeerde in het wild gevangen en gekweekte vis en zeevruchten, of, indien er geen certificeringsprogramma beschikbaar is, gekweekte vis en zeevruchten die als 'groen' worden aangemerkt volgens richtlijnen voor duurzame vis en zeevruchten²⁴.
2. % van in het wild gevangen en gekweekte vis en zeevruchten die als 'rood' worden aangemerkt volgens richtlijnen voor duurzame vis en zeevruchten.
3. % van in het wild gevangen en gekweekte vis en zeevruchten die zijn betrokken van visserijen die gebruikmaken van elektronische monitoring op afstand (remote electronic monitoring; REM).
4. % van in het wild gevangen en gekweekte vis en zeevruchten betrokken van visserijen of kwekerijen die in aanvulling op de certificeringseisen ook andere maatregelen treffen.
5. % van in het wild gevangen en gekweekte vis met een forage fish dependency ratio (afhankelijkheid van vis uit het wild) voor visolie (FFDRo) van ≤ 1 en een forage fish dependency ratio voor vismeel (FFDRm) van $\leq 0,5$.
6. % van gekweekte vis en zeevruchten waarbij het voeder is gecertificeerd op basis van de Feed Standard van de [Aquaculture Stewardship Council \(ASC\)](#)²⁵ of een vergelijkbare norm.

BLAUWDRIJK VOOR ACTIE

1) MINIMALE VERWACHTINGEN

- a. Alle vis en zeevruchten worden gedekt door de [Marine Stewardship Council \(MSC\)](#)²⁶ - of [Aquaculture Stewardship Council \(ASC\)](#)²⁷ -certificering (of andere door de GSSI erkende certificeringen) of worden, indien er geen certificering beschikbaar is, als 'groen' aangemerkt volgens de richtlijnen voor duurzame vis en zeevruchten.

2) DOELSTELLINGEN

- a. 100% gecertificeerd (op basis van de MSC 3.0, ASC Farm Standard 1.0 of een andere door GSSI erkende standaard) in het wild gevangen en gekweekte vis en zeevruchten of, indien er geen certificeringsprogramma beschikbaar is, als 'groen' aangemerkte vis en zeevruchten volgens de richtlijnen voor duurzame vis en zeevruchten.
- b. 0% in het wild gevangen en gekweekte vis en zeevruchten die zijn aangemerkt als 'rood' volgens de richtlijnen voor duurzame vis en zeevruchten.
- c. 100% in het wild gevangen vis en zeevruchten betrokken van visserijen in de EU die gebruikmaken van elektronische monitoring op afstand. 75% in het wild gevangen vis en zeevruchten betrokken van visserijen buiten de EU die gebruikmaken van elektronische monitoring op afstand.
- d. 100% gekweekte vis met een FFDRo van ≤ 1 en een FFDRm van $\leq 0,5$.
- e. 100% van de voeder is gecertificeerd op basis van de ASC Feed Standard of een vergelijkbare norm.

3) MAATSTAVEN EN RAPPORTAGE

- a. Meet het % gecertificeerde in het wild gevangen en gekweekte vis en zeevruchten en neem het op in je openbare rapportage. Maak daarbij een onderscheid tussen MSC 3.0/MSC 2.0 en ASC Farm Standard 1.0 en eerdere soortspecifieke standaarden.
- b. Raadpleeg een richtlijn voor duurzame vis en zeevruchten om na te gaan of een soort als 'groen' of 'rood' wordt aangemerkt.

- c. Meet en rapporteer over het % in het wild gevangen vis en zeevruchten dat is betrokken van visserijen die gebruikmaken van elektronische monitoring op afstand. Maak een onderscheid tussen visserijen binnen en buiten de EU.

- d. Meet en rapporteer over het % in het wild gevangen en gekweekte vis en zeevruchten dat is betrokken van visserijen en kwekerijen die in aanvulling op de certificeringseisen ook andere maatregelen treffen.

- e. Meet en rapporteer over de FFDRo en FFDRm en rapporteer over gekweekte vis waarvan de voeder is gecertificeerd door ASC Feed Standard of een vergelijkbare norm.

- f. Zorg voor transparantie binnen de toeleveringsketens door gebruik te maken van een openbaar toegankelijk kader (zoals het [Ocean Disclosure Project](#)²⁸ of een vergelijkbaar kader) of door middel van duurzaamheidsrapportage.

4) ACTIES BINNEN JE TOELEVERINGSKETENS

- a. Zorg voor traceerbaarheid door het verzamelen van relevante informatie van visserijen en kwekerijen, zoals de Latijnse naam, het vangstgebied (FAO voor landen buiten de EU en de [International Council for the Exploration of the Sea \(ICES\)](#)-eco-regio voor landen binnen de EU)²⁹, de vangstmethode en de kwekerij, uitgaande van de dataveren van de [Global Dialogue on Seafood Traceability \(GDST\)](#)³⁰. Deze informatie dient te worden gebruikt als input voor de risicobeoordeling die je als retailer uitvoert voor actie 4b tot en met 4d.
- b. Vraag leveranciers om prioriteit toe te kennen aan inkoop bij visserijen en viskwekerijen die zijn gecertificeerd op basis van de MSC 3.0-standaard of de ASC Farm Standard 1.0.
- c. Vraag leveranciers om prioriteit toe te kennen aan de inkoop van vis en zeevruchten die in het wild zijn gevangen door visserijen die gebruikmaken van elektronische monitoring op afstand.

- d. Vraag leveranciers om prioriteit toe te kennen aan inkoop bij visserijen en kwekerijen die in aanvulling op de certificeringseisen ook andere maatregelen treffen ten aanzien van een of meer van de volgende aspecten (op basis van de meest voorkomende risico's):

- i) Reduceer bijvangst en teruggooi van vis en zeevruchten met een focus op het beschermen van bedreigde, beschermde, kwetsbare en met uitsterving bedreigde soorten.

- 1) Ken prioriteit toe aan inkoop bij visserijen die gebruikmaken van ontsnappingspanelen en andere verbeteringen van de selectiviteit van hun uitrusting (zoals ledverlichting, netaanpassingen of technologie voor het terugvinden van achtergelaten, verloren of anderszins weggegooid vistuig).

- 2) Vraag leveranciers om bewijsmateriaal te verstrekken (zoals facturen, een uiteenzetting van de gebruikte methoden, technologie en uitrusting) en vergezellende wetenschappelijke rapporten die de impact van de technologieën documenteren.

- ii) Roep het verlies van leefgebieden een halt toe.

- 1) Ken prioriteit toe aan inkoop bij visserijen en kwekerijen die kwetsbare leefgebieden en beschermde mariene gebieden mijden of gebruikmaken van uitrusting die de impact op de zeebodem tot een minimum beperkt.

- 2) Vraag leveranciers om bewijsmateriaal te verstrekken (zoals facturen, een uiteenzetting van de gebruikte methoden, technologie en uitrusting en vergezellende wetenschappelijke rapporten die de impact van de technologieën documenteren). Zorg bij wijze van alternatief voor consistente en uitgebreide tracking op basis van GPS-data voor locaties waar sprake is van visserijactiviteiten.

- iii) Bevorder het welzijn van dieren.

- 1) Ken prioriteit toe aan inkoop bij visserijen en viskwekerijen die extra maatregelen treffen om het welzijn van soorten te verbeteren en, in het geval van aquacultuur, specifiek tijdens het productieproces (ziektebehandeling, waterkwaliteit, omgang, dichtheid).

- 2) (2) Vraag leveranciers om gebruik te maken van humane bedwelms- en dodingsmethoden en verbeter de omgangspraktijken (zoals met pompaanpassingen) en vangstmethoden (onder meer door aanpassingen van de uitrusting en transportduur) om het welzijn van dieren te bevorderen.

- 3) Vraag leveranciers om bewijsmateriaal te verstrekken (zoals facturen, een uiteenzetting van de gebruikte methoden, technologie en uitrusting en vergezellende wetenschappelijke rapporten die de impact van de technologieën documenteren).

- iv) Diervoeder voor de aquacultuur.

- 1) Ken prioriteit toe aan inkopen bij leveranciers die zich aan de nieuwe ASC Feed Standard houden.

- 2) Vraag leveranciers om inkoopbeleidsregels per soort te ontwikkelen voor het waarborgen van een FFDRo ≤ 1 en een FFDRm $\leq 0,5$ en het gebruik van voedingrediënten die zijn gecertificeerd door ASC Feed Standard of een vergelijkbare partij.

- 3) Moedig leveranciers aan om gebruik te maken van nieuwe en duurzame voeder-ingrediënten en snijresten.

- v) Biologische aquacultuur

- 1) Ken prioriteit toe aan de inkoop van biologisch gecertificeerde leveranciers.

- e. Volg de ontwikkelingen rond [Jurisdictional Initiatives](#)³¹ en ecosysteemgebaseerd beheer en hou je daaraan voor zover die relevant zijn.

BLAUWDruk VOOR ACTIE

5) INNOVEREN EN INVESTEREN

- a. Stimuleer het gebruik van innovatieve uitrusting die een einde maakt aan de bijvangst van bedreigde, beschermde, kwetsbare en met uitsterving bedreigde soorten en niet-beoogde soorten om de selectiviteit te vergroten.
- b. Stimuleer initiatieven zoals het [Global Ghost Gear Initiative \(GGGI\)](#)³² voor de verwijdering van achtergelaten vistuig.
- c. Leg je toe op de ontwikkeling en toepassing van best practices en criteria voor dierenwelzijn (zoals het [Catch Welfare Platform](#)³³ voor in het wild gevangen vis en zeevruchten) en motiveer je leveranciers om hetzelfde te doen.
- d. Stimuleer de ontwikkeling van alternatieve nieuwe voedingrediënten en methoden met een geringe voetafdruk voor de productie van vis en zeevruchten in de aquacultuur.
- e. Bied ondersteuning voor het herstel van mariene leefgebieden (zoals mangroven, wadden, koraalriffen, schelpdierbanken, kelpbossen en zeegras).

6) LOBBY EN BELEIDSBEÏNVLOEDING

- a. Bepleit de ontwikkeling en handhaving van effectief beleid met betrekking tot de validatie van processen voor de vangst en teruggooi, elektronische certificaten, volledig gedocumenteerde visserijen, elektronische monitoring op afstand en de preventie en verwijdering van achtergelaten vistuig.
- b. Bepleit de ontwikkeling en handhaving van effectief beleid dat bijdraagt aan volledige transparantie rond aquacultuur en in het wild gevangen vis en zeevruchten.
- c. Bepleit de opname in mariene GSSI-standaarden van bepalingen ten aanzien van sociale zekerheid, elektronische monitoring op afstand, vangstmethoden met een lage impact en dierenwelzijn.
- d. Bepleit de opname in GSSI-standaarden voor aquacultuur van 'Nature Positive' productiesystemen en dierenwelzijn tijdens het productieproces.

7) MARKETING EN COMMUNICATIE

- a. Bevorder de bewustwording rond duurzame vis en zeevruchten en plantaardige opties om bij te dragen aan een verschuiving van de consumptie naar duurzame vis en zeevruchten.
- b. Moedig de overstap naar de consumptie van mariene producten met een geringe voetafdruk aan (zoals tweekleppige schelpdieren en zeewier).

EETPATRONEN

RESULTATEN VOOR DE NL BASKET

1. Een omzetverhouding van plantaardige en dierlijke eiwitten van 60 op 40 procent.

VOORTGANGSMAATSTAVEN VOOR RETAILERS

1. % in de omzet (uitgedrukt in tonnen) van plantaardige en dierlijke eiwitten.

BLAUWDruk VOOR ACTIE

1) MINIMALE VERWACHTINGEN

- a. Publiceer een bedrijfsambitie ten aanzien van natuurvriendelijke en gezonde voeding die aansluit op het Klimaatakkoord van Parijs en de Montreal Convention on Biological Diversity³⁴ en de principes van het 'Eetplan voor de Planeet' van WWF³⁵.
- b. Maak de omzet in eiwitten openbaar volgens Eiweet³⁶ (verhouding plantaardige en dierlijke eiwitten, aantal gram eiwit per 100 gram) of een vergelijkbare methodiek.
- c. Organiseer regelmatig consumentencampagnes voor het bevorderen van de intentie en bereidheid van klanten om natuurvriendelijker producten aan te schaffen (meer plantaardige, gecertificeerde, lokale en seizoensproducten, ondersteuning voor biodiversiteit) die binnen een natuurvriendelijker dieet passen.³⁷

2) DOELSTELLINGEN

- a. Een omzetverhouding van plantaardige/dierlijke eiwitten van minimaal 60 op 40 procent.³⁸

3) MAATSTAVEN EN RAPPORTAGE

- a. % aandeel in de omzet (uitgedrukt in tonnen) van plantaardige en dierlijke eiwitten (huiskamerproducten en producten van nationale merken). Jaarlijkse openbaarmaking van de omzetverhouding voor eiwitten (plantaardig/dierlijk) volgens Eiweet, en bij voorkeur Fase 3: Geoperationaliseerd door de verhouding van omzetvolumes voor eiwitten van plantaardige en dierlijke kerngroepen volgens de Eiweet-methode, omgerekend in kilo's aan omzet in plantaardige versus dierlijke eiwitten (minimale toepassing van Fase 1, bij voorkeur Fase 3³⁹) of een vergelijkbare methodiek.

4) ACTIES BINNEN JE TOELEVERINGSKETENS

- a. Bepleit en harmoniseer de ontwikkeling van duidelijke en transparante milieulabels (inclusief klimaatlabels) voor levensmiddelen op basis van gedeelde data, externe data of open source-data.
- b. Bepleit de ontwikkeling van maatstaven voor holistische rapportage over de milieu-impact van de complete toeleveringsketens van je detailhandel in levensmiddelen die zich niet tot CO2 beperken.⁴⁰
- c. Moedig een transitie van dierlijke naar plantaardige eiwitten aan met als uiteindelijke doel een reductie van de afhankelijkheid van soja voor de productie van dierlijke eiwitten.

5) INNOVEREN EN INVESTEREN

- a. Faciliteer een grootschalige overstap op gezonde en natuurvriendelijke eetpatronen.
- b. Productinnovatie en herformulering van producten.
 - i) Verhoog het gehalte groenten en plantaardige ingrediënten in maaltijden.
 - ii) Zorg voor innovatie op het gebied van minimaal verwerkte plantaardige recepturen en ingrediënten voor de opname van meer plantaardige eiwitten met een lage impact op het milieu dan wel meer voordelen voor de natuur (zoals peulvruchten, soja en noten).
 - iii) Verhoog de verhouding van vegetarische en plantaardige maaltijden ten opzichte van maaltijden die vlees bevatten ('kant-en-klaar', 'diepvries', 'verspakketten' en maaltijdmixen). Richt je focus op de ontwikkeling van producten en maaltijden en innovaties op het gebied van plantaardige vezelrijke voedingsmiddelen (zoals bonen en linzen).

6) LOBBY EN BELEIDSBEÏNVLOEDING

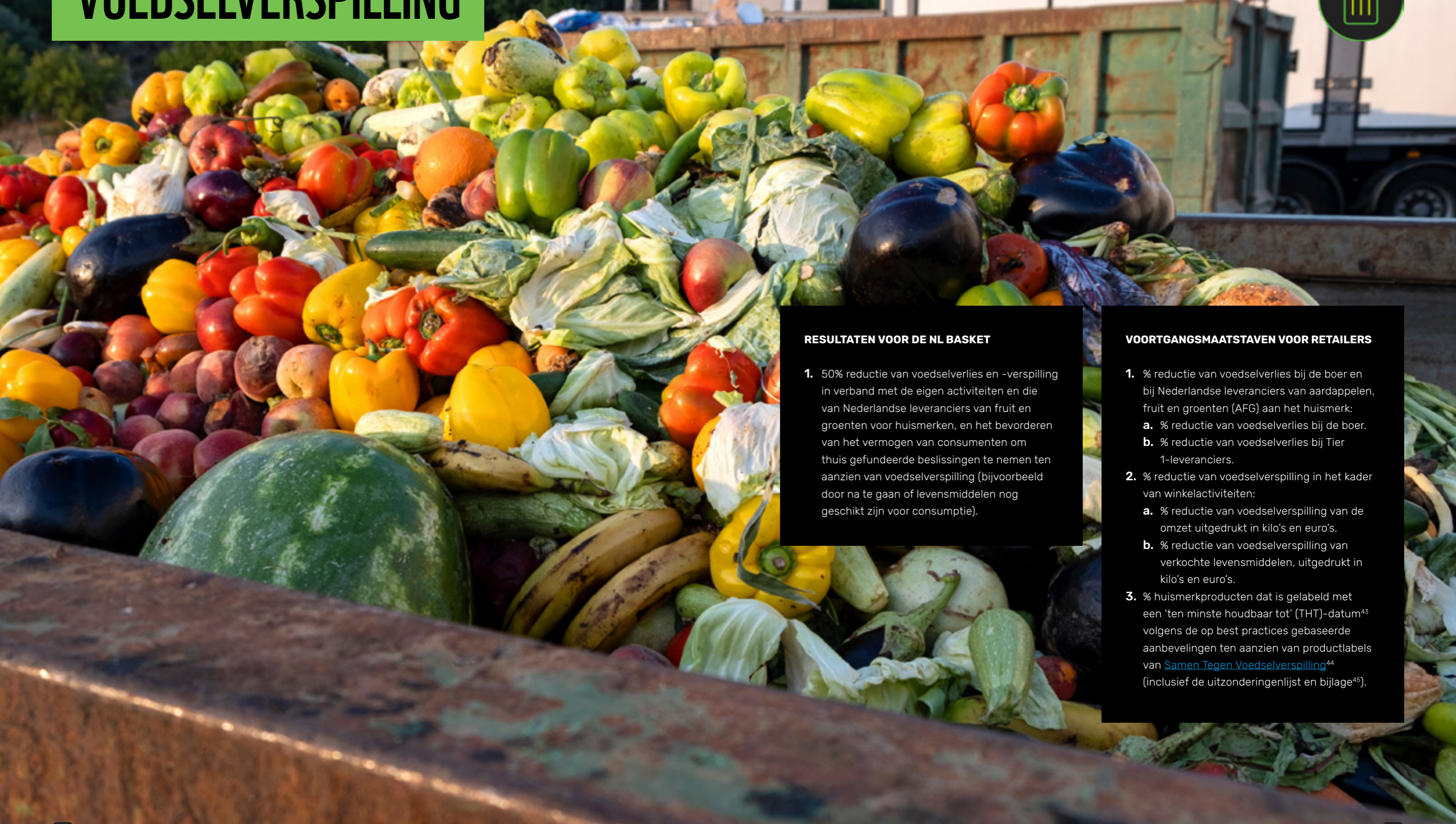
- a. Bepleit cruciale beleidsmechanismen die zorgen voor een verschuiving van de consumptie naar natuurvriendelijke en gezonde keuzes, zoals het wijzigen van de voedselprijzen ter weerspiegeling van hun werkelijke kosten (bijv. de impact op de gezondheid en het milieu) en het bieden van financiële steun aan mensen met een laag inkomen.⁴¹
- b. Bepleit het gebruik van best practices van vooraanstaande supermarkten als voorbeelden in beleidsdiscussies met de overheid (bijvoorbeeld over landbouwcertificeringen of de eiwittransitie).

7) MARKETING EN COMMUNICATIE

- a. Stimuleer en faciliteer natuurvriendelijke eetpatronen en de eiwittransitie door middel van marketing en communicatie.
- b. Stimuleer en faciliteer consumenten die dierlijke producten consumeren om te kiezen voor vlees, eieren en zuivel die volgens hogere duurzaamheidsnormen zijn geproduceerd.

WWF-NL heeft in samenwerking met gedragsexperts van de Universiteit van Wageningen en het Voedingscentrum een handleiding⁴² opgesteld die uiteenzet hoe retailers de doelstelling van een omzetverhouding in plantaardige en dierlijke eiwitten van 60 op 40 procent kunnen realiseren met een reeks van interventie maatregelen. Deze maatregelen hebben betrekking op marketing en communicatie, aangezien deze doelstelling voornamelijk vraagt om veranderingen in het gedrag van consumenten in de supermarkt en bij hen thuis.

VOEDSELVERSPILLING

RESULTATEN VOOR DE NL BASKET

1. 50% reductie van voedselverlies en -verspilling in verband met de eigen activiteiten en die van Nederlandse leveranciers van fruit en groenten voor huismerken, en het bevorderen van het vermogen van consumenten om thuis gefundeerde beslissingen te nemen ten aanzien van voedselverspilling (bijvoorbeeld door na te gaan of levensmiddelen nog geschikt zijn voor consumptie).

VOORTGANGSMAATSTAVEN VOOR RETAILERS

1. % reductie van voedselverlies bij de boer en bij Nederlandse leveranciers van aardappelen, fruit en groenten (AFG) aan het huiskmerk:
 - a. % reductie van voedselverlies bij de boer.
 - b. % reductie van voedselverlies bij Tier 1-leveranciers.
2. % reductie van voedselverspilling in het kader van winkelactiviteiten:
 - a. % reductie van voedselverspilling van de omzet uitgedrukt in kilo's en euro's.
 - b. % reductie van voedselverspilling van verkochte levensmiddelen, uitgedrukt in kilo's en euro's.
3. % huiskmerkproducten dat is gelabeld met een 'ten minste houdbaar tot' (THT)-datum⁴³ volgens de op best practices gebaseerde aanbevelingen ten aanzien van productlabels van [Samen Tegen Voedselverspilling](#)⁴⁴ (inclusief de uitzonderingenlijst en bijlage⁴⁵).

BLAUWDruk VOOR ACTIE

1) MINIMALE VERWACHTINGEN

- a. Neem deel aan het [10x20x30-initiatief](#).⁴⁶
- b. Hanteer een systeem voor het meten van de netto voedselverspilling en de omzet in levensmiddelen voor consumenten uitgedrukt in kilo's.
- c. Stel een uitzonderingenlijst samen voor 'Kijk, ruik, proef'.⁴⁷

2) DOELSTELLINGEN

- a. Een reductie van voedselverlies bij de boerderij en bij Nederlandse leveranciers van groente en fruit voor huismerken.
 - i) Voedselverlies bij de boer: 25% reductie.
 - ii) Voedselverlies bij tier 1-leveranciers: 50% reductie.
- b. 50% reductie van voedselverspilling in het kader van winkelactiviteiten.
- c. 100% etikettering van huismerkproducten met een 'Ten minste houdbaar tot'-datum volgens de aanbevelingen op basis van best practices van Samen Tegen Voedselverspilling (inclusief de uitzonderingenlijst).
 - i) Pas dit toe op huismerkproducten met een 'Ten minste houdbaar tot'-datum.
 - ii) Gebruik de 'Ten minste houdbaar tot'-datum alleen waar nodig.
 - iii) Voeg 'Kijk, ruik, proef'-informatie aan de verpakking toe. Informeer WWF over de uitzonderingenlijst indien dergelijke informatie commercieel gezien niet toepasbaar is (bijvoorbeeld voor babyvoeding).
 - iv) Gebruik de 'Ten minste houdbaar tot'-datum alleen als daar reden voor is met het oog op de voedselveiligheid.
 - v) Breng waar van toepassing consistente informatie aan op producten die vragen om, of baat hebben bij koele, droge of donkere opslag.

3) METINGEN EN RAPPORTAGE

- a. Stel 2016 als peiljaar in. Voor maatregel 2b (met betrekking tot winkelactiviteiten) zal er echter data voor 2025 beschikbaar komen. Het peiljaar voor deze maatregel dient per retailer te worden vastgesteld.
- b. Meet en rapporteer voedselverlies en voedselverspilling bij de boerderij, bij tier 1-leveranciers en op winkelniveau.
- c. Stel een overzicht samen van de bestemming van voedselverspilling op basis van de Ladder van Moerman, beginnend met fase 1) voedselverspilling tijdens de eigen activiteiten, fase 2) voedselverspilling bij Nederlandse leveranciers van groente en fruit voor huismerken en ten slotte fase 3) voedselverspilling bij Nederlandse boeren. Neem naast deze maatregelen een uitleg op van veranderingen in de loop der tijd.
 - i) Kilo's aan voor menselijke consumptie gedoneerde levensmiddelen.
 - ii) Kilo's aan voedselafval dat tot veevoeder is verwerkt.
 - iii) Kilo's aan voedselafval dat in biogas is omgezet.
 - iv) Kilo's aan voedselafval dat tot compost is verwerkt.
- d. Voorzie leveranciers en boerderijen binnen je toeleveringsketens van ondersteuning bij het meten van, rapporteren over en reduceren van voedselverlies en -verspilling.
- e. Meet en rapporteer over de voortgang ten aanzien van de etikettering op basis van best practices.

4) ACTIES BINNEN JE TOELEVERINGSKETENS

- a. Betrek alle Nederlandse leveranciers van groente en fruit voor huismerkproducten bij het tegengaan van voedselverspilling: stel een peiljaar in, ontwikkel een stappenplan voor de reductie van voedselverspilling en definieer doelstellingen. Zorg voor jaarlijkse monitoring om input aan te leveren voor de jaarlijkse duurzaamheidsrapportage van leveranciers.
- b. Betrek alle Nederlandse leveranciers van groente en fruit voor huismerkproducten bij het tegengaan van voedselverspilling bij de boerderij: stel een

peiljaar in, stel een stappenplan voor de reductie van voedselverspilling samen en definieer doelstellingen.

- c. Werk samen met leveranciers aan de ontwikkeling van innovatieve manieren om voedselverspilling te voorkomen.

5) INNOVEREN EN INVESTEREN

- a. 100% etikettering van huismerkproducten met een 'Ten minste houdbaar tot' (THT)-datum volgens de aanbevelingen op basis van best practices voor etikettering (inclusief de uitzonderingenlijst).
- b. Werk samen met leveranciers aan de ontwikkeling van innovatieve manieren om overtollig voedsel en afval te hergebruiken.
- c. Stel systemen voor monitoring van voedselverlies beschikbaar voor het meten en bewaken van voedselverlies bij boerderijen.

6) LOBBY EN BELEIDSBEÏNVLOEDING

- a. Bepleit de invoering van verplichte meting en rapportage van voedselverspilling in het kader van [Farm to Fork](#)⁴⁸ in 2025.
- b. Bepleit de opname van de eis van nul voedselverspilling in de wetgeving inzake vuilstorten
- c. Bepleit financiering die prioriteit toekent aan de reductie van voedselverlies en voedselverspilling en overwaardering van afvalstromen (zoals subsidies die hogere prioriteit toekennen aan de distributie van overtollige voeding dan aan de winning van biogas uit afval).
- d. Bepleit het opvoeren van het aantal bewustwordingscampagnes voor consumenten ter voorkoming van voedselverspilling.

7) MARKETING EN COMMUNICATIE

- a. Communicatie ter bevordering van de bewustwording van consumenten ten aanzien van voedselverspilling (uitleg van THT- en TGT-datums, bewaaradvies, tips enzovoort) onder de paraplu van de nationale campagne "[Verspillingsvrije Week](#)"⁴⁹ en/of duurzame, natuurvriendelijke eetpatronen.

VERPAKKINGEN

RESULTATEN VOOR DE NL BASKET

1. 15% reductie van nieuwe en/of fossiele grondstoffen.⁵⁰
2. Maximaal recyclede inhoud.⁵¹

Kwantitatieve doelstellingen voor plastic verpakkingen:

- a. 50% recyclede inhoud in contactgevoelige plastic verpakkingen (met PET als hoofdbestanddeel).
- b. 25% recyclede inhoud in contactgevoelige plastic verpakkingen (op basis van andere materialen dan PET).
- c. 65% recyclede inhoud in plastic drankflessen voor eenmalig gebruik.
- d. 65% recyclede inhoud in andere plastic verpakkingen.

Voor overige materialen:

- e. Maximaal gerecyclede inhoud voor papieren/kartonnen/houten verpakkingen.
 - f. Maximale inkoop van gerecyclede inhoud voor verpakkingen van metaal (staal/aluminium) en glas.
3. 100% inkoop van duurzaam betrokken nieuwe/fossiele grondstoffen.
 - a. 100% door FSC gecertificeerd papier/karton/hout.
 - b. 100% duurzaam betrokken metaal (staal/aluminium) en glas.
 4. 100% met het oog op recycling ontworpen verpakkingen.⁵²
 5. De top tien van supermarktverpakkingen die het vaakst bij het zwerfafval belanden zijn herbruikbaar⁵³, biologisch afbreekbaar⁵⁴ of zijn opgenomen in een statiegeldsysteem⁵⁵.
 6. De omgeving van alle supermarkten is vrij van zwerfafval (binnen een omtrek van minimaal 25 meter).

VOORTGANGSMAATSTAVEN VOOR RETAILERS

1. % reductie van nieuwe en/of fossiele grondstoffen:
 - a. % reductie van nieuw glas
 - b. % reductie van nieuw metaal
 - c. % reductie van nieuwe vezels
 - d. % reductie van nieuw hout
 - e. % reductie van nieuwe/fossiele grondstoffen (in het geval van typen plastic)
2. % gerecyclede inhoud:
 - a. % recyclede inhoud voor glas.
 - b. % recyclede inhoud voor metaal (staal/aluminium).
 - c. % recyclede inhoud voor papieren/kartonnen/houten verpakkingen.

Voor plastic verpakkingen:

- a. % recyclede inhoud voor contactgevoelige plastic verpakking (met PET als hoofdbestanddeel).
 - b. % recyclede inhoud voor contactgevoelige plastic verpakking (alle andere materialen dan PET).
 - c. % recyclede inhoud voor plastic drankflessen voor eenmalig gebruik.
 - d. % recyclede inhoud voor andere plastic verpakkingen.
3. % duurzaam betrokken verpakkingsmaterialen:
 - a. % door FSC gecertificeerd papier/karton/hout.
 - b. % door PEFC gecertificeerd papier/karton/hout.
 - c. % biobased plastic uit duurzame bronnen.
 - d. % aluminium uit duurzame bronnen.
 - e. % metaal/staal uit duurzame bronnen.
 - f. % glas uit duurzame bronnen.
 4. % op recycling toegespitste verpakkingsontwerpen.
 5. % van de top 10 van supermarktverpakkingen die het vaakst bij het zwerfafval belanden zijn herbruikbaar, biologisch afbreekbaar of zijn opgenomen in een statiegeldsysteem.
 6. Hanteer een actieplan om een gebied van 25 meter rond de supermarkt vrij te houden van zwerfafval (op bedrijfsbreed niveau).

BLAUWDruk VOOR ACTIE

1) MINIMALE VERWACHTINGEN

- a. Hanteer een verpakkingsbeleid gebaseerd op circulariteitsprincipes voor het herzien, hergebruiken, reduceren en recycleren van verpakkingen met het doel om de resultaten te behalen.

2) DOELSTELLINGEN

- a. 15% reductie van nieuwe of fossiele grondstoffen in verpakkingen.
- b. 100% van de verpakking van huiskamerproducten heeft een maximaal gerecyclede inhoud.
- c. 100% van alle nieuwe of fossiele grondstoffen is duurzaam betrokken.
- d. 100% van alle verpakkingen van huiskamerproducten (voeding en non-food) is ontworpen met het oog op recycling.
- e. 100% van alle top 10 supermarktverpakkingen die het vaakst bij het zwerfafval belanden is herbruikbaar, biologisch afbreekbaar of maakt deel uit van een stategie-systeem.
- f. 100% van de omgeving rond de winkel (minimaal 25 meter) is vrij van zwerfafval.

3) MAATSTAVEN EN RAPPORTAGE

- a. Stel 2021 in als peiljaar.
- b. Zorg voor transparantie ten aanzien van het volume, de samenstelling en recycling van het verpakkingsmateriaal door deze informatie op te nemen in het jaarverslag.
- c. Meet en rapporteer publiekelijk over de verpakking in lijn met bestaande maatstaven voor (wettelijk vereiste en vrijwillige) rapportage.

4) ACTIES BINNEN JE TOELEVERINGSKETENS

- a. Ontwikkel verpakkingsstandaarden en -specificaties voor het eigen huiskamer met een focus op minimaal materiaalverbruik (zonder negatieve gevolgen zoals voedselverlies en zonder afbreuk te doen aan de recycleerbaarheid) en deel die met/stem die af op de retailsector, toeleveringsketens en merken.
- b. Ontwikkel andere verpakkingsoplossingen (herbruikbaar, biologisch afbreekbaar of neem die op in een stategie-systeem) voor supermarktverpakkingen die het vaakst bij het zwerfafval eindigen.
- c. Moedig 'afvalvrije supermarkten' aan waarbij de omgeving van supermarkten (in een omtrek van minimaal 25 meter) vrij is van zwerfafval met actieplannen/initiatieven voor het opruimen van afval.
- d. Investeer in verpakkingsinnovaties en deel best practices binnen je toeleveringsketens.

5) INNOVEREN EN INVESTEREN

- a. Voer een kritische analyse uit van de verpakkingsportefeuille om vast te stellen welke stappen er kunnen worden genomen ten aanzien van het herzien/hergebruiken/reduceren van verpakkingsmateriaal.
- b. Stel een actieplan op voor een duurzaam, efficiënt en consumentvriendelijk systeem voor hergebruik/hervulling ter bevordering van de overstap van verpakkingen voor eenmalig gebruik naar herbruikbare verpakkingen en deel die met/stem die af met de retailsector (bijvoorbeeld in samenwerking met het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL).
- c. Onderzoek de huidige hoeveelheid gerecyclede materiaal die wordt gebruikt in verpakkingen van glas, metaal (staal/aluminium) en papier/karton/hout en definieer ambitieuze doelstellingen voor het gebruik van een maximale hoeveelheid gerecyclede materiaal.
- d. Onderzoek wat nuttige instrumenten zijn om te waarborgen dat nieuwe grondstoffen zoals glas en metaal op duurzame wijze worden betrokken.

6) LOBBY EN BELEIDSBEÏNVLOEDING

- a. Bepleit deelname aan de Business Coalition for a Global Plastics Treaty.
- b. Bepleit ambitieuze wetgeving voor het bevorderen van hervulling/hergebruik binnen supermarkten, ook voor merkproducten, en deel die met/stem die af met de retailsector (bijvoorbeeld in samenwerking met het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL).
- c. Bepleit Europese gestandaardiseerde formaten voor recyclebare verpakkingen voor eenmalig gebruik en herbruikbare verpakkingen.
- d. Bepleit een ban op de export van verpakkingsafval naar buiten Europa.
- e. Bepleit wetgeving die volledig recyclebare verpakkingen stimuleert en voorziet in ambitieuze doelstellingen ten aanzien van gerecyclede inhoud.
- f. Bepleit de ontwikkeling van, en investeringen in innovatie, ontwikkeling en opschaling van recycling en, waar van toepassing, de productie van duurzaam betrokken biobased plastic.

7) MARKETING EN COMMUNICATIE

- a. Ontwikkel een communicatiestrategie voor het bevorderen van de bewustwording van consumenten ten aanzien van zwerfafval, recycling enzovoort en andere consumptiepatronen (zoals herbruikbare/ navulbare verpakkingen).

RECHTVAARDIGE TRANSITIE, MENSENRECHTEN EN DIERENWELZIJN

RECHTVAARDIGE TRANSITIE

De WWF-NL Basket heeft ten doel om een rechtvaardige transitie van voedselsystemen te waarborgen en zal van meet af aan de richtlijnen voor een rechtvaardige transitie volgen die door de [Internationale Arbeidsorganisatie \(ILO\)](#)⁵⁶ zijn geformuleerd.

De Basket richt zich op de strategieën die nodig zijn te zorgen voor een halvering van de milieu-impact in 2030 in aansluiting op het traject van het Science-Based Target Initiative voor een maximale opwarming van de aarde van 1,5 °C volgens de doelstelling van het Parijsakkoord. Dit moet resulteren in een duurzaam en klimaatbestendig voedselsysteem. Dit alles is onderdeel van de WWF-NL Basket en vraagt om transitie binnen complete toeleveringsketens. De transitie van het voedselsysteem zal van invloed zijn op leveranciers binnen de waardeketen, en in dispropor-tionale zin op kleine boeren in het Globale Zuiden. Er is sprake van een prangende noodzaak om toeleveringsketens klimaatbestendig te maken, aangezien boeren en werknemers binnen de hele toeleveringsketens in sterke mate de gevolgen van klimaatverandering (droogte, bosbranden en hittegolven) zullen ondervinden. Deze ontwikkelingen zijn van negatieve invloed op gewassen en verminderen de opbrengst van oogsten. De extra last van decarbonisatie en de veranderingen die klimaatverandering met zich meebrengt kunnen dientengevolge op weerstand of weigering stuiten.

Een rechtvaardige transitie is daarom van fundamenteel belang voor de realisatie van de doelstellingen voor de WWF-NL Basket. Dit zal namelijk de transformatie van een economie of economisch stelsel mogelijk maken op een manier die zo rechtvaardig en inclusief mogelijk is voor alle betrokkenen, fatsoenlijke arbeidskansen biedt en niemand uitsluit. Op het moment van schrijven van deze paper werd er nog gewerkt aan een strategie voor de operationalisering van een rechtvaardige transitie in het kader van de

Blauwdruk voor actie voor de WWF-NL Basket. Zodra de implementatie van de Basket van start gaat zullen we de impact monitoren van de maatregelen die zijn getroffen voor boeren, werknemers binnen de toeleveringsketens en gemeenschappen. Aan de hand van de resultaten zullen we een gedegen strategie voor rechtvaardige transitie ontwikkelen in samenwerking met relevante spelers binnen de toeleveringsketens.

MENSENRECHTEN

De Blauwdruk voor Actie voor de WWF-NL Basket heeft ten doel om te waarborgen dat de mensenrechten te allen tijde worden gerespecteerd en in stand gehouden tijdens de initiatieven en maatregelen die worden genomen in het kader van de implementatie van de Basket. Eventuele negatieve gevolgen die inbreuk maken op mensenrechten worden met de hoogst mogelijke prioriteit opgenomen in alle besluitvormingsprocessen ten aanzien van de gebieden binnen de Blauwdruk voor Actie voor de WWF-NL Basket.

We streven ernaar om adequate ondersteuning dan wel alternatieve trajecten te bieden die ervoor zorgen dat de getroffen maatregelen rechtvaardig en inclusief zijn. Alle leveranciers worden gevraagd om een Gedragscode te volgen die deel uitmaakt van de overeenkomsten tussen de leverancier en retailer. De Gedragscode zet principes uiteen voor de bescherming van mensenrechten en milieurechten op basis van de [Universele Verklaring van de Rechten van de Mens](#)⁵⁷ en de [Richtsnoeren voor zakelijke en mensenrechten](#)⁵⁸ van de Verenigde Naties. De Gedragscode is daarnaast gebaseerd op de [Declaratie van fundamentele principes en rechten voor werknemers van de Verklaring inzake Fundamentele Principes en Rechten op het Werk van de Internationale Arbeidsorganisatie \(ILO\)](#)⁵⁹, de [richtlijnen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling \(OECD\)](#)⁶⁰ en de [Gedragscode van het Business Social Compliance Initiative \(BSCI\)](#)⁶¹.

DIERENWELZIJN

De Basket heeft ten doel om ervoor te zorgen dat de dierenrechten te allen tijde worden gerespecteerd en in stand gehouden voor alle initiatieven en getroffen maatregelen die betrekking hebben tot de toepassing van de Basket.

In toeleveringsketens voor dierlijke eiwitten dienen The Five Freedoms die zijn overgenomen door de [World Organisation for Animal Health](#)⁶² en de [Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animal](#)⁶³ te allen tijde worden gewaarborgd.

De Five Freedoms zijn:

1. De vrijheid van honger en dorst
2. De vrijheid van ongemak
3. De vrijheid van pijn, verwonding of ziekte
4. De vrijheid om normaal gedrag te kunnen uiten
5. De vrijheid van angst en ongemak

RETAILER PRODUCT SCOPE EN PEILJAAR VOOR MONITORING

TOEPASSINGSGEBIED VOOR SUPERMARKTPRODUCTEN: HUISMERK VERSUS NATIONALE MERKEN

Retailers richten hun focus over het algemeen op het verbeteren van producten van hun huismerk of eigen merken. De reden hiervoor is dat retailers meer grip op, en inzicht hebben in deze producten, hun ingrediënten en hun duurzaamheidskenmerken. Nationale merken en A-merken vallen niet onder de WWF-NL Basket, tenzij specifiek anders vermeld (bijvoorbeeld voor het gebied Klimaat).

Wat nationale merken betreft dienen retailers tijdens discussies met de bedrijven achter deze merken belangrijke gespreksonderwerpen aan te snijden en lering te trekken van innovaties en best practices van deze bedrijven ten aanzien van relevante onderwerpen.

PEILJAAR VOOR MONITORING EN RAPPORTAGE

Tenzij anders aangegeven is 2018 het voorgestelde peiljaar voor de monitoring van de voortgang van retailers ten aanzien van de resultaten voor de WWF-NL Basket.

RECHTVAARDIGING VAN DE RESULTATEN VOOR DE WWF-NL BASKET

De resultaten voor de WWF-NL Basket hebben specifiek betrekking op de detailhandel in levensmiddelen. Ze geven aan binnen welke gebieden deze sector kan bijdragen aan de reductie van de totale Nederlandse uitstoot van broeikasgassen teneinde binnen veilige planetaire grenzen te blijven. Het doel van de Basket is om te zorgen voor een halvering van de milieu-impact van de detailhandel in levensmiddelen. Naast de Blauwdruk voor Actie voor de WWF-NL Basket zal WWF-NL ook een paper publiceren met een rechtvaardiging van de resultaten voor de Basket aan de hand van beschikbare wetenschappelijk bewijs, de

wetgeving en andere overeenkomsten of, indien deze niet beschikbaar zijn, de aannames en keuzes die aan de WWF-NL Basket ten grondslag liggen.

We erkennen dat de detailhandel in levensmiddelen een belangrijk onderdeel vormt van het plaatje, maar niet het volledige plaatje vertegenwoordigt. Daarom zijn er ook maatregelen nodig van de kant van burgers, de overheid, de bredere voedingssector en andere sectoren.

Om het voedselsysteem te transformeren moeten we zowel de milieu-impact daarvan reduceren als overstappen op natuurpositieve landbouw en natuurpositieve manieren om aan mariene producten te komen. Om deze reden hebben sommige onderdelen van de WWF-NL Basket betrekking op het reduceren van de impact op het milieu, terwijl andere onderdelen betrekking hebben op het realiseren van een verschuiving naar een natuurpositieve aanpak van de productie en consumptie van levensmiddelen.

De actiegebieden binnen de WWF-NL Basket kunnen onderwerpspecifiek dan wel ingrediëntspecifiek zijn. De onderwerpspecifieke acties hebben betrekking op de totale voetafdruk van een retailer per onderwerp (bijvoorbeeld voedselverspilling, verpakking of klimaat). De ingrediëntspecifieke acties hebben betrekking op grondstoffen met een buitenproportioneel sterke impact op het milieu (bijvoorbeeld soja).

De volledige paper ter rechtvaardiging is te vinden op <https://wwf.nl/basket>

Stuur voor meer informatie over manieren waarop je organisatie bij de WWF-NL Basket betrokken kan worden een e-mail naar bedrijven@wwf.nl.

VOETNOTEN

- <https://www.unep.org/resources/publication/food-system-impacts-biodiversity-loss>
- Samenvatting voor beleidsmakers – Speciaal rapport over klimaatverandering en land (<https://www.ipcc.ch>)
- <https://www.wwf.org.uk/wwf-basket>
- <https://sciencebasedtargets.org>
- <https://ghgprotocol.org>
- https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en
- https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0380_EN.html
- https://wwfint.awsassets.panda.org/downloads/beyond_science_based_targets_a_blueprint_for_corporate_action_on_climate_and_nature.pdf
- <https://sciencebasedtargets.org/beyond-value-chain-mitigation>
- Zie voor de definitie van ontbossing en conversie de definities van het Accountability Framework Initiative op <https://accountability-framework.org/use-the-accountability-framework/definitions>
- Het hanteren van een toezegging voor ontbossingsvrije en conversievrije grondstoffen met een peiljaar van 2020 en een streefdatum van 2025 houdt in dat het bedrijf in kwestie geen grondstoffen meer zal betrekken die zijn geteeld op land dat na 2020 is geconverteerd en dat het bedrijf in kwestie dit in 2025 voor 100% van al zijn toeleveringsketens zal hebben gerealiseerd.
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32023R1115&qid=1687867231461>
- Verhoog de geverifieerde ontbossingsvrije en conversievrije volumes die jaarlijks worden ingekocht. Certificering volgens het principe van reserveren en claimen en massabalanscertificering bieden geen garantie dat de volumes ontbossingsvrij en conversievrij zijn en moeten derhalve worden uitgefaseerd.
- Een robuuste standaard dient in overeenstemming te zijn met de aanbevelingen van het Accountability Framework ten aanzien van certificeringen. WWF beveelt retailers aan om certificeringsnormen te hanteren die ofwel ISEAL Code Compliant zijn (ideaal) ofwel ISEAL Community Members-standaarden zijn (minimale eis).
- Welke standaarden worden geaccepteerd als bewijs van ontbossingsvrije en conversievrije inkoop wordt nog nader bepaald.
- Robuuste regelingen meten de prestaties van boerderijen op basis van een geïntegreerde reeks van relevante milieu-indicatoren (en drempelwaarden) voor het halveren van de CO₂-voetafdruk (met als doel het reduceren van de negatieve impact van landbouw op de biodiversiteit, het klimaat en het milieu). Deze regelingen voorzien daarnaast in een robuust verificatiesysteem en zijn erkend door Milieucentraal, ISEAL of WWF.
- Zie de High Impact Commodity List van het [Science Based Targets Network \(SBTN\)](https://www.sbt.net).
- Sommige grondstoffen overlappen met andere Basket gebieden. In het geval dat grondstoffen met een hoge impact ook gekoppeld zijn aan ontbossing (zie EUDR-grondstoffenlijst): 100% ontbossings- en conversievrije toeleveranciersketens voor landbouwgrondstoffen tegen 2025, met een peiljaar van uiterlijk 2020 (bestaande eerdere afsluitdata moeten worden gehandhaafd) (zie Resultaat 1). In het geval van in het wild gevangen of gekweekte visproducten: 100% in het wild gevangen of gekweekte vis uit duurzame bronnen (zie Resultaat 1).
- Duurzaam waterbeheer in Nederland behelst klimaatadaptief waterbeheer. Dit omvat: 1) beheer van het waterpeil; 2) reductie van het gebruik van leidingwater voor landbouwproductie; 3) het gebruik van regenwater; 4) het minimaliseren van de onttrekking van grondwater en 5) absorptie van overtollige waterstromen.
- <https://www.fao.org/agroecology/overview/overview10elements/en/>
- <https://riskfilter.org/water>
- <https://riskfilter.org/biodiversity>
- <https://sifav.com>
- Richtlijnen voor duurzame zeevruchten zijn onder meer:
 - VISwijzer / WWF-database (Nederland/Europa): <https://www.goodfish.nl/en/search>
 - Seafood Watch (VS): <https://www.seafoodwatch.org>
 - Good Fish Guide (VK): <https://www.mcsuk.org/goodfishguide>
 - Ocean wise (Canada): <https://ocean.org/overfishing/sustainable-seafood/search-sustainable-seafood>
- <https://asc-aqua.org>
- <https://www.msc.org>
- <https://asc-aqua.org>
- <https://oceandisclosureproject.org>
- <https://www.ices.dk>
- <https://thegdst.org>
- <https://www.wwf.org.uk/food/seascope-approach>
- <https://www.ghostgear.org>
- <https://catchwelfareplatform.com>
- Doelstelling 16: "Ervoor zorgen dat mensen worden aangemoedigd en ondersteuning krijgen om duurzame consumptiekeuzes te maken, onder meer door het ontwikkelen van ondersteunend(e) beleid of wetgeving- of regelgevingkaders, het verbeteren van de voorlichting en toegang tot relevante en accurate informatie en alternatieven en het tussen nu en 2030 op rechtvaardige wijze reduceren van de wereldwijde voetafdruk, onder meer door het halveren van de wereldwijde voedselverspilling, het significant reduceren van overconsumptie en het fors terugdringen van de productie van afval, zodat alle mensen goed in harmonie met Moeder Aarde kunnen leven." 2030 Targets (with Guidance Notes): De Nederlandse regering hanteert inmiddels de doelstelling om de ecologische voetafdruk van consumptie te halveren.
- <https://www.wwf.nl/globalassets/pdf/toolkit/eetplan-voor-de-planeet.pdf>
- <https://greenproteinalliance.nl/eiweet>
- Retailers worden aangemoedigd om het consumentengedrag regelmatig te monitoren en/of gebruik te maken van inzichten op basis van bestaand representatief onderzoek naar het consumentengedrag, zoals WUR; Eiwitmonitor (Onwezen et al., 2023) of Voedingscentrum; Minderen vleesconsumptie – gedrag & motivatie (Bos & Keuchenius, 2021).
- Grasso A., Liem L., Groen J., Carillo Diaz C., Tyszler, M., Dutch diet optimization in line with planetary boundaries (2023), Blonk Sustainability Tools, Gouda (in opdracht van WWF-NL).
- Verplichte transparantie- en labelregelgeving op nationaal of EU-niveau ten aanzien van de verhouding tussen plantaardige en dierlijke eiwitten voor de vermelding van voedingsstoffen zou een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de monitoring en bewuste keuzes van consumenten.
- Dit omvat derhalve de opname van andere relevante milieu-indicatoren, zoals landgebruik en waterverbruik met een focus op schaarste, verzilting, eutrofiëring en verlies aan biodiversiteit.
- Inclusief een overstap op duurzamere dieetrichtlijnen met als voorbeeld de nieuwe Nordic NNR2023-aanbevelingen: een hoofdzakelijk plantaardig dieet met veel groenten, fruit, bessen, peulvruchten, aardappels en volkorengranen; ruim voldoende consumptie van vis en noten; gemiddelde consumptie van vetarme zuivelproducten; beperkte consumptie van rood vlees en gevogelte en minimale consumptie van verwerkt vlees, alcohol en verwerkte voedingsmiddelen met een hoog gehalte aan vetten, zout en suiker. <https://www.norden.org/en/publication/nordic-nutrition-recommendations-2023>
- <https://wwf.nl/basket>
- Ten minste houdbaar tot (THT)
- <https://samentegenvoedselverspilling.nl>
- Bijlage X van EU-richtlijn nr. 1169/20112 omvat een lijst van productcategorieën die zijn uitgezonderd van etiketteringsrichtlijnen (THT-datum). De uitzonderingenlijst is een aanvullende lijst van producten die niet zijn uitgezonderd van etiketteringsrichtlijnen, maar waarvoor retailers er om commerciële redenen voor kiezen om geen "Kijk, ruik, proef" toe te voegen.
- Het 10x20x30-initiatief verenigt ruim 10 van 's werelds grootste aanbieders van en detailhandelaars in levensmiddelen die elk met minimaal 20 leveranciers samenwerken aan de halvering van voedselverlies en -verspilling in 2030. <https://champions123.org/10-20-30>
- Een lijst van productcategorieën waarbij het "Kijk, ruik, proef"-advies commercieel gezien niet toepasbaar wordt geacht, bijvoorbeeld in het geval van babyvoeding. Deze lijst wijkt af van de bijlage, die productcategorieën specificeert waarvoor geen etikettering is vereist).
- <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-a-european-green-deal/file-farm-to-fork-strategy>
- <https://samentegenvoedselverspilling.nl/verspillingsvrijeweek>
- Nieuwe en/of fossiele grondstoffen: primair materiaal dat wordt gewonnen op basis van mijnbouw (in het geval van metalen, glazen en plastic verpakkingen) of afkomstig is van bomen (papier/karton/hout).
- Gerecyclede inhoud wordt gedefinieerd als het gehalte gerecycled materiaal, gerekend naar massa, in een product of verpakking.
- De verpakking is volledig ontworpen met het oog op recycling. Als dit nog niet het geval is, wordt verwacht dat de benodigde ontwikkelingen en innovaties binnen de recyclingketen binnen 2 jaar kunnen worden toegepast om daadwerkelijke recycling (inclusief inzameling en sortering) van de verpakking mogelijk te maken.
- Met herbruikbare verpakking wordt verpakking bedoeld die is ontworpen en vervaardigd om meerdere keren tijdens haar levenscyclus te worden gebruikt zonder het verlies van haar beschermende functie. Herbruikbare verpakking wordt normaliter vervaardigd op basis van duurzame materialen zoals plastic, glas, metaal of hout om een lange levensduur te garanderen en ervoor te zorgen dat de verpakking is bestand tegen herhaaldelijk(e) gebruik, reiniging en verwerking.
- Biologisch afbreekbaar: Het materiaal breekt binnen een aantal weken af in een natuurlijke omgeving zonder schadelijke stoffen achter te laten. Verpakkingsmaterialen die momenteel als biologisch afbreekbaar worden beschouwd zijn papier en karton zonder plastic coating en zonder schadelijke kleefstoffen/inkten.
- Een statiegeldsysteem is een systeem waarbij consumenten een extra bedrag (statiegeld) betalen bij de aanschaf van een product. Dit bedrag wordt terugbetaald wanneer de lege verpakking voor recycling of hergebruik wordt geretourneerd.
- <https://www.ilo.org>
- <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>
- <https://digitallibrary.un.org/record/720245?v=pdf>
- <https://www.ilo.org/ilo-declaration-fundamental-principles-and-rights-work>
- <https://www.oecd.org>
- <https://www.amfori.org/en/solutions/social/about-bsci/resources/amfori-bsci-code-of-conduct>
- <https://www.woah.org>
- <https://www.rspca.org.uk>

DANKBETUIGINGEN

We willen graag onze dank uitspreken aan de volgende personen en organisaties wier bijdragen de WWF-NL Basket mogelijk hebben gemaakt.

Ten eerste willen we WWF-UK graag bedanken voor het in het leven roepen van het Basket-initiatief en voor hun steun aan het team van WWF-NL Basket. Meer in het bijzonder willen we Emma-Jane Boulter en Ellie Marshall bedanken voor de niet aflatende steun voor het team van WWF-NL tijdens elke stap van dit traject.

WWF-NL (in alfabetische volgorde): Azra Alikadić, Floor Ambrosius, Claar van den Bergh, Corné van Dooren, Sarah Doornbos, Bart Geenen, Nathalie Houtman, Maheen Khan, Judy Koppenjan, Seline Meijer, Sandra Mulder, Natasja Oerlemans, Maudy van Ommen, Malou Parekh, Oscar de Roos, Katharina Schulze, Marcel Wulterkens.

Albert Heijn (in alfabetische volgorde): Sophie Alders, Emiel Beekwilder, Marion Beugelsdijk, Jesse Brinkman, Frédérique Glazener, Jens Gronheid, Leonie Hoogewerf, Arienne de Jong (voorheen Albert Heijn), Laura Jungmann, Merel de Korte, Matthieu van der Meer, Anita Scholte op Reimer, Yves Selling, Martijn Versteegh, Nienke Weidema (voorheen Albert Heijn), Laura van der Zee.

Externe adviseurs (in alfabetische volgorde): Alauda Sustainability Consulting, CLM, Good Fish Foundation, Ingvild Harkes Consultancy, Metabolic, Michelle Boonstra Consultancy, Rebel Group, Samen Tegen Voedselverspilling, Sustainable Aquaculture Solutions, Wageningen University & Research.

De meningen die in dit rapport aan bod komen zijn die van WWF-NL. We begrijpen dat mensen en organisaties die aan dit rapport hebben bijgedragen er niet noodzakelijkerwijs dezelfde meningen op nahouden.

PUBLICATIE DETAILS

Gepubliceerd in oktober 2024 door Wereld Natuur Fonds (WWF-NL).

Naast deze Nederlandstalige versie van de publicatie is de originele Engelstalige versie beschikbaar. De Engelstalige versie is leidend.

Elke volledige of gedeeltelijke reproductie van deze publicatie moet in overeenstemming zijn met de onderstaande regels, met vermelding van de titel en met de erkenning van de hierboven genoemde uitgever als de eigenaar van het auteursrecht.

Aanbevolen citaat:
WWF-NL (2024) WWF-NL Basket Blueprint for Action 2024.

Kennisgeving voor tekst en afbeeldingen:
© 2024 WWF-NL. Alle rechten voorbehouden.

Reproductie van deze publicatie (met uitzondering van de foto's) voor educatieve of andere niet-commerciële doeleinden is toegestaan, mits WWF-NL hiervan vooraf schriftelijk op de hoogte wordt gesteld en de hierboven vermelde bronvermelding correct wordt vermeld. Reproductie van deze publicatie voor wederverkoop of andere commerciële doeleinden is verboden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming. Reproductie van de foto's voor welk doel dan ook is onderworpen aan de voorafgaande schriftelijke toestemming van WWF-NL.

DISCLAIMER

De informatie in deze publicatie is met zorg en in overleg met experts samengesteld, maar de juistheid of volledigheid wordt niet gegarandeerd. Merk ook op dat de uitkomsten en berekeningen goed onderbouwd zijn en gebaseerd op het op dit moment best beschikbare wetenschappelijke bewijs en de bijbehorende Rationale. WWF-NL kan niet aansprakelijk worden gesteld voor deze berekeningen en/of uitkomsten.

Design: Laurens Verhoeven, Creative Designer, WWF-NL Creative Studio

